

## Enerji piyasası düzenlemeleri tamamlanıyor ! "PETROL SEKTÖRÜNDE DAYATILAN YASAL DÜZENLEMELER" SEMPOZYUMU

Sekreteryasını odamızın yürüttüğü ve Jeoloji, Kimya, Petrol Mühendisleri Odaları ile Petrol iş sendikasının ortaklaşa düzenlediği enerji alanında yapıları yasal düzenlemeler ile bunun son halkası olan Petrol Piyasası Yasası'nı konu alan "Petrol Sektöründe Dayatılan Yasal Düzenlemeler" Sempozyumu, 26 Haziran 2002 tarihinde Ankara'da Petrol-İş Sendikası salonlarında yoğun bir katılım ile yapıldı.

İki bölümde yürütülen sempozyumun ilk bölümünde açılış konuşmaları ve sunumlar, ikinci bölümde ise "Petrol Piyasası Yasa Tasarısı ve Petrol Kanunu Değişiklikleri" konulu panel gerçekleştirildi.

Sempozyumun sunum yöneticiliğini yapan Dündar ÇAĞLAN, konuşmasında,

Globalleşme ya da küreselleşme olarak adlandırılan, emperyalizmin yeniden yapılanma sürecinde IMF, DB ve AB eliyle dayatılan yeni liberal politikalar çerçevesinde, kamusal alanın özelleştirmeler ile yerli ve yabancı tekellere devredilmesinin yasal düzenlemelerinin birer birer yapıldığını ifade etmiş, enerji alanında son olarak, IMF ve DB'na verilen sözler ile AB kriterleri kapsamında, elektrik ve doğalgaz piyasası yasalarının kabul edildiğini ve sektörü tamamen piyasa koşullarına terkedecek Petrol Piyasası Yasası'nın da TBMM'ye sevk edildiğini belirtmiş; konuyla ilgili uzmanlık odaları, sendikal örgüt ve kuruluşlar olarak bu yasanın tartışılacağı Sempozyumun, halkımızı doğrudan olumsuz etkileyecek ve kit kaynaklarımızla yaratılan değerlerimizin yok edilmesine yönelik politikalara karşı yürüttüğümüz mücadelenin bir aracı olacağı inancını vurgulamıştır.

*zoûûli yılların  
sorunu petrol  
bulmak değil  
mevcut petrolleri  
satabilmek  
mevcut  
üretime pazar  
• bulabilmek  
olacak*

Çağlan'ın konuşmasının ardından, düzenleme kurulundaki TYSMOB'ye bağlı odalar adına ilk sunumu Odamız Başkanı. Aydın ÇELEBİ yapmıştır. ÇELEBİ konuşmasında aşağıdaki konulara yer vermiştir:

"Kendilerine "Roma Mübii" adını takan bir grup Avrupalı stratejisi 1972 yılında, dünyada sadece 550 milyar varil petrol rezervi kaldığını, bu nedenle 2000 yılına gelindiğinde petrol varil fiyatının 100 doların üzerine çıkacağını ilan ettiler. Ne ilginçtir ki, 1970-1990 yılları arasında dünya 600 milyar varil petrol tüketti! Günümüzde hergün 73 milyon varil petrol tüketilmeye devam ediyor. Roma Klübü üyesi bu cins uzmanların bugünkü uzantıları hala mevcuttur.

Dünyadaki ispatlanmış "üretilebilir" petrol rezervleri, IEA (Uluslararası Enerji Ajansı) hesaplarına göre 2-3 trilyon varildir. Bol bulunan asfaltlı kumlar ve killer de eklendiğinde rakamlar 4 trilyon varilli buluyor. Gerek bu rakamlar, gerekse hemen her gün gerçekleşen yeni keşifler, yeni ortaya çıkan petrol ve doğal gaz bölgeleri alanları, daha çok uzun bir süre petrol kıtlığı olamayacağını kanıtlan. Tam tersine, 2000'li yılların sorunu petrol bulmak değil mevcut petroleri satabilmek, mevcut üretime pazar bulabilmek olacaktır. Birçok üretici ülke bunun sıkıntısını şimdiden, en ağır şekilde yaşıyor,

Bütün bunlardan çıkan sonuç, "petrolüm olsun da, nasıl olsa elimi öpene satarım" görüşünün aşırı saf bir boş inançtan ibaret olduğudur. Petrolünüz olabilir, ama pekala bu petrolü satamayabilir irsiniz. Diğer mallarda olduğu gibi petrol de arz-talep ve kalite yasalarına uyar. Talebin ciddi boyutlarda artmadığı, artmasının



beklenmediği, alternatif enerji kaynaklarının her geçen gün daha fazla devreye girdiği, bir çok ülkenin enedi kaynağını! petrolden doğalgaza dönüştürdüğü ya da buna çabaladığı ve böylece arz aleyhinde ciddi tehlikeler yaşandığı günümüzde ve bu sorunların daha da artacağı kaçınılmaz olan yatan gelecekte bu gerçeği iyi görmek gerekmektedir,



da kül bırakmayan yaklaşımları, felaket senaryolarına eski Türk filmlerinden, şimdilerde de Güney Amerika dizilerinden tiryaki olan halkımızın ilgisini çekmeyi başarabilmekte, Hele buna bir de, "ülkemin altı petrol! denizi ama çıkartmıyorlar" karalamalarını, palavralarını, bilim-dışılıkları da eklediniz mi, ulusal kahraman olmanız işten bile değH.

Bir yandan teknolojik gelişmeler petrol ve doğalgaz arama masraflarını ABD lehine üçte-iki oranında düşürürken, öte yandan Venezuela, Kolombiya, Brezilya, Kanada ve ABD güneyindeki yeni keşifler ve artan petrol üretimi daha uzaktaki Ortadoğu petrolerini, dev ABD pazarından dışıyor. Buna, Kuzey Denizi ve Batı Afrika petrol sahalarının tam kapasiteleri ile eklenmesi halinde, ABD pazar Ortadoğu petrolerine tamamen kapanacaktır,

21. yüzyılın enerji haritasının kanla çizildiği günümüzde, ülkemiz ne yazık ki büyük bir aymaz h k içerisinde enerji politikasızlığı batağına gömülmeyi sürdürüyor. Dünya enerji haritasında sözsahibj olmanın koşulunun, denetimi altında tutabileceği rezervler olduğunun bilincinde olan emperyalist ülkeler, bunun gerçekleşmesi için çıkartıklara iki dünya sarasına, h erg ün bir yenisini eklemekte, kan dökmekte bir an bile tereddüt etmiyor.

OPEGdışı petrol üretimi son 30 yılda günlük 4 milyon varile varan bir artış gösterdi. Bu da, dünya petrol üretiminde %15'lik bir artış elemek. Irak'a uygulanan ambargo bir gün bittiğinde, Irak'ın piyasalara petrol arzı, bugünkünün en az iki misil olacaktır. Kuveyt. Suudi Arabistan ve İran, üretimlerini arttırmak için sahalarını yabana şirketlere açıyor.

Kısacası piyasada petrol bol; yakıp gelecekte daha da bol olacak. Ancak, alıcı yok! Bunca petrolü satabilmek için, dünyada petrole olan gereksinimin der yıl %3'ten fazla artması gerek. HalbuM 1980 yılından günümüze dek talep artışı hiçbir zaman yıllık %1,81 aşamadı ve her yıl daha da düştü.

Bu gerçeklerin yeterince anlatılmaması, halkı bilinçlendirme işinin cahillerin, biçarelerin üzerine ihale edilmesi yüzünden, fosil yakıtların ve özellikle de petrol rezervlerinin daha kaç yıl yeteceği sorusu her zaman merak konusu oluyor. Konu ile ilgili olarak, en başta meslek dışındaki sansasyon meraklısı, sahte uzmanlar olmak üzere, hemen herkesin bir fikri var. Konudan hiç anlamayan insanların manigal-

**Savaşacaksanız,  
petrol olmadan  
olmuyor! Bir  
jet i saatte,  
bir ailenin  
arabalarıyla  
2 haftada  
yaktığı benzini  
kullanıyor.**

İnsanların günlük yaşamlarında petrolün yerine geçebilecek seçenekler var. Güneş, rüzgar enerjileri bunlardan bazıları. Daha olmazsa insanlar, odun, kömür, tezek yakarak ısınıp yemek pişirebilir; gecelerini mum ışığında geçirebilir. Ancak, petrol konvansyonel savaş için yaşamsal. Savaşacaksanız, petrol olmadan ölmüyor! Bir Jet 1 saatte, bir ailenin arabalarıyla 2 haftada yaktığı benzini kullanıyor.. Uçak gemisini rüzgarla yüzdürmek olanak dışı. Uçaklar, güneş enerjisi kullanamıyor; tüp gazla uçamıyor. Kısacası, dünyada gerçek anlamda petrol krizlerini ülkeler ve onların halkları değil orduları yaşıyor! Yani bir bölgede petrolün olması, o bölgede önemli bir askeri avantaj demek. Böyle bir bölgede askeri avantajı ele geçirmek istiyorsanız, o bölgedeki petrol rezervlerini de, dağıtımını da bir şefcicle denetim altında tutacaksınız.

21. yüzyılın enerji haritası, işte bu basit gerçeğin, emperyalizm tarafından kağıt özerine geçirilmiş hail. Bu haritada, denetim altında tutulacak ülkeler arasında yeralanın vay haline! Tabii ki bu



haritalar, sadece Pentagon'ı larda değil, öncelikle SMFde, Dünya Bankası'nda, Avrupa Birliği komisyonlarında çiziliyor.

Haritanın parçaları ve gerekçeleri ülkelerin önüne konulup, buralarda hazırlanmış petrol, doğalgaz, tahkim yasaları olarak hayata geçiriliyor; bunların parlamentolarından aynen geçirilip, yasalastırılması sağlanıyor! Ulusal bilinç karalanıyor; bağımsızlık yandaşları dinozorlukla, çağdışlılıkla suçlanıyor; ulusal güçleri yıldırılıp, sindirilmek isteniyor. Bunları başardıkları ülkeler/söz konusu 21. yüzyıl enerji haritaları üzerinde, ele geçirilmiş» fethedilmiş rezervler, ya da sorunsuz dağıtım noktaları!, serbest geçiş alanları olarak aşağılanmış yerlerini alıyorlar.

Sempozyumumuzda, petrol sektöründeki yasal düzenlemeleri tartışacağız. IMF, Dünya Bankası, Avrupa Birliği mutfaklarında pişirilip, alacele ve kötü şekilde tercüme edilerek bize dayatılan yasaları görüşeceğiz. Birilerinin bize., 21. yüzyıl enerji haritasında biçmeye çalıştığı yeri görmeye çalışacağız. Çözümleri tartışmaya açacağız ve enerji politikasızlı-

ğımızın bir kader değil kamusal bilinçle üstesinden gelebileceğimiz bir konu olduğunu göstereceğiz/

Sempozyumun ikinci sunumunu. Petrol İşleri Genel Müdür Yardımcısı Jeoloji mühendisi S.Can KAY yapmıştır.

Can Kay konuşmasında, 6326 sayılı Petrol Kanunu'nda yapılması düşünülen değişikliklere değinmiştir. Mevcut yasadaki petrol bölgelerinin kaldırılarak, Türkiye'nin kara ve deniz olmak üzere iki bölgeye ayrıldığını, ruhsat sayısındaki sınırlandırmanın ve bölgelere göre belirli süre içinde sondaj yapılmasını öngören bölgesel sondaj mükellefiyetinin- kaldırıldığını belirten Kay, arama ruhsat başvurularının öngörülen faaliyet: programına göre verilmesinin getirildiğini, ruhsat, sürelerinin belirli koşullarda denizlerde 12, karada 8 yıla çıkarıldığını, Diretilen ham petrol ve doğalgazdan alınan devlet hakkının da üretim miktarlarına göre yeniden belirlendiğini, ayrıca işleme ruhsatnamelerinin farklı üretim seviyelerine göre aramaya açılmasına olanak tanındığını ifade etmiştir. Mevcut uygulamada ye-

ralan kur garantisinin kaldırılarak yerine geçmek üzere yeni vergi düzenlemeleri getirildiğini vurgulamıştır

Birinci bölümün son sunumunu Petrol - İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa ÖZTAŞKINI yapmıştır.

Öztaşkın konuşmasında; uluslararası alanda iktisadi ve politik koşulların da belirleyicisi olan petrolün, çok. uluslu şirketlerin ve

*dünyada gerçek anlamda petrol krizlerini ülkeler ve unların halkları değil orduları yaşıyor!*



bu'nların arkasındaki devletlerin paylaşım mücadelesine konu olduğunu ifade ederek, ülkemizi de etki alanına alan ÂB enerji politikalarının ana ekseninin, piyasaların serbestleştirilmesi ve Özelleştirmelerin hızlandırılması olduğunu belirtmiştir. AB'nin aday ülkelere enerji sektörlerini hızla özelleştirecek yasal düzenlemeleri yapması nı dayatırken, Portekiz, Yunanistan, İtalya ve özellikle Fransa gibi üye ülkelerin enerji sektörlerini piyasaya açmaya, direndiğini vurgulayan ÖZTAŞKIN, IMF'ye verilen niyet mektuplarına göre, yapısal reform adı altında elektrik ve doğalgaz piyasalarını düzenleyen yasaların çıkarıldığı sırada petrol piyasası yasa-sının olduğunu, bu tasarının sadece petrol ürünlerine değil, ham petrol arama, üretim ve doğal gaz faaliyetlerine de müdahale ettiğini ifade etmiştir. Bu yasa ile petrol ve doğalgaz sektörlerindeki kamu-nun doğal tekel konumu ve bütünselliğinin parçalanarak bozulduğunu, piyasanın kontrolünün yerli ya-ele yabana şirketlere bırakılacağına vurgulayarak, bu duyarlı katılımcı topluluğun direnerek yapılmak istenenlere izin vermeyeceğine olan inancı ile sözlerini tamamlamıştır.



Ayfer EĞİLMEZ: "Petrol sektörü! hem tüketimdeki payı açısından, hem de stratejik olarak önemli bir yere sahiptir. PPKtasarısı, sadece ürün üzerinde düzenleme yapmakla kalmayıp, arama, üretim, ihracat, rafinaj, depolama, taşıma ve dağıtım konularında da düzenlemeler getirmektedir. Diğer taraftan, doğalgaz ve elektrik alanına da müdahale eden.

tasarı ile, enerji entegre yapısının son halkası da gerçekleştirilmiş olacaktır, Yasa ile, akaryakıt ve ham petrol ithalatı tamamen serbestleşti rilecektir. Bu durumda halen uygulamada olan yurtiçi tüketiminin %60'ının TÜPRAŞ'tan karşılanması şartı da kalkmış olacağından, TÜPRAŞ doğrudan etkilenecek, üretimini kısıtlamak zorunda kalabilecektir. Yine ham petrol! ithalatının tam serbestliği ve rafinerilerde yerli ham petrolün kullanımlı tercihe bırakıldığından, yerli üretici TPAO'da derinden etkilenecektir. Yasa ile, akaryakıt ürünlerinde uygulanan otomatik fiyatlandırma kalkmakta, kamu hizmetinin yaratılan üst kurullar tarafından yürütülmesi öngörülmektedir."

Oyman SAYER: "Tasarıya "akaryakıt piyasası" kanunu demek daha doğru olacaktır. Yasa ile ortaya yeni bürokratik yapılar çıkarılmıştır. Tasarıda, sektördeki farklı faaliyetler arasındaki dikey entegrasyonun engellenmesi doğru bir yaklaşımı değildir; tersine entegre olmuş güçlü kuruluşların hedeflenmesi gerekirdi. Yasa ile her çeşit ürünün ülkeye serbestçe girişinin önü açılacak, rafinerilerin yerli üretimi alma zorunluluğunun kalkması ile ham petrol üretimi azalacak, sektörde kurulu müesseseler ortadan kal-

Sempozyumun ikinci bölümünde gerçekleştirilen ve yöneticiliğini Odamız BTK üyesi Dr. Mehmet ŞENER'in yaptığı "Petrol Piyasası Yasa Tasarısı ve Petrol Kanunu Değişiklikleri" konulu panele. Tufan ERDOĞAN (Jeoloji Müh. Odası), Ayfer EĞİLMEZ (Petrol-İş Araştırma Uzm. -Kimya Müh. Odası), Mete TOPGÜDER (Petrol Müh. Odası), Oyman SAYER (Aladdin M, E, Yön, Krl. Bşk.), Güner YENİGÜN (Petrol Ürünleri İşverenler! SendikashPÜIS), Murat BİLGİN (Akaryakıt Bayileri, Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren SendikashTABGIS) panelist olarak katılmışlardır.



Panelistler konuşmalarında özetle şu noktalara değinmişlerdir:

kacak, spot piyasalardan ithalat yapılacağından ürün fiyatları artacaktır. Sektörün temsilcilerinin görüşü alınmak yerine, kapalı kapılar ardında yasa yapılması çözüm getirmeyecektir/

Mete TOPGÜDER: "Anayasa'nın 168. maddesinde tabii servetlerin devletin hüküm ve tasarrufunda olduğu ve arama

ve işletilmesinin belli koşullarla devredileceği, 167. maddede ise devletin piyasanın düzenli ve sağlıklı işlemesi için önlemler alacağı! ve tekelleşmeyi önleyeceği ifade edilmiştir. Bunu hatırlatarak; ülke enerjisinin %44? 451 petrolden elde edilmektedir. Toplam 11.8 katrilyon liralık bir pazar ve 6 katrilyon TL ithalat ödemesi söz konusudur. Petrol sadece ticari bir meta olarak görülüp, stratejik önemi gözardı edilmektedir. Böylesine önemli bir konuyu düzenleyen yasa tasarısı ile arama ve üretime verilen teşviklerin yanısıra, üretilen petrolün %65'inin ülke ihtiyacına ayrılması

da kaldılmaktadır. Rafinerilerin yurtiçinden temin edemedikleri petrolün ithal edilmesi söz konusuysen, şimdi ithalat tamamen serbest bırakılarak, yerli petrolün alım garantisinin ortadan kaldırılması sonucunda yerli üretim ya duracak, ya da çok düşük fiyatlardan satılır olacaktır. Büyük yatırım ve risk taşıyan arama faaliyetlerine, rafineri dağıtım gibi diğer kollardan finans aktarımı esasına göre işlemesi gereken dikey entegrasyonun engellenmesi, petrol sektöründe olmaması gereken bir yaklaşımdır. Petrol Piyasası Kanunu sadece akaryakıtla ilgili olmalı, arama, üretim, rafinaj hariç tutulmalıdır.\*

Tufan ERDOĞAN: "IMF, hazırladığı kanunları biri eliyle göndererek yasalasmasını isterken, diğer yandan AB'de bu kanunların çıkarılmasının dayatması içinde olmuştur. Yabancı kuruluşlarda hazırlanan ve bire bir tercüme edilerek getirilen bu düzenleme ve yönlendirmeler ortadayken, hala 'enerji politikamız' var demek kadar anlamsız bir tavrı olamaz. Diğer konularda olduğu gibi, enerji sektöründe de birilerinin isteğine göre yapılan bu uygulamalar ülkeyi müstemlele konumuna sokmuştur."

Yabancı yatırımcı ve kaynak geleceği saw da tam bir aldatmacadan ibarettir. DİE istatistiklerinde de açıkça gösterildiği gibi; ülkemize gelen yabancı şirketlerin her 100 dolarlık yatırımının sadece yaklaşık 9 dolarlık kısmı şirketim kendi kaynaklarından karşılanmış, kalan kısmı ise ülke kaynaklarından kredi, teşvik vb.

*AB ülkelerinden  
/si enerji  
sektöründe  
özelleştirme  
politikalarını  
terkederek  
rekabete w  
piyasaya açma  
konusunu süresiz  
ertelemiştin*

yöntemlerle sağlanmıştır. Diğer ülkelerde uluslararası şirketlerin yerli kaynak kullanımı en fazla %37'lerde liken, bu oran ülkemizde %96'lara çıkarak, adeta yerli kaynak kullanımında sınırsızlık yaratılmıştır.

IMF ve AB ülkemizde enerjide kamusal alanın özelleştirilmesini dayatırken, AB ülkelerinde durum farklı gelişmiştir. AB ülkelerinden 7'si enerji sektöründe özelleştirme politikalarını terkederek, rekabete ve piyasaya açma konusunu süresiz ertelemiştin Bizde ise sadece enerjinin değil, Türkiye'nin özelleştirilme-

si, ipeşkeş çekilmesi sözkonusudur.

Bu anlayışların son ürünü olan Petrol Piyasası Kanunu'nu da bu anlamda değerlendirmek gerekmektedir. Bu yasa, petrolün aranmasından başlayarak dağıtımına kadar her kademesine bu yaklaşımla müdahil olmaktadır. Yasa, sektörü piyasaya koşullarına terkederken, gaz yokken gaz santralleri inşa edilmesindeki kaynak aktarımında olduğu gibi inşaat sektörüne de ayrıcalıklar tanı maktadır. Enerji dağıtım gruplarındaki faaliyetlerde tarifeler, alt ve üst sınırlar olarak şirketler tarafından belirlenecektir. İnşaat sektörünü ağırlıklı olarak kapsayan hizmet grubunda tarife belirlemesi dahi yoktur. Ham petrol ve petrol tanımları farklı yerde farklı yapılarak, tercüme hatalarından dolayı üreticiye petrol satış hakkı verilmektedir. Bu kanun ile, enerji ve dağıtım alanlarında kamulaştırma kararını, kamu yaran gözetmeyecek oluşturulacak düzenleme kurulunun vermesi, diledikleri yerlerin şirket çıkarlarına göre istimlak edilmesini getirecektir/

Güner YENİGÜN: • "Çıkarılmak istenen yasa ile sadece dağıtım değil tüm piyasa kaosa girecektir. Tasarıda rafineri ci doğrudan tüketiciye de mal satabilecekken, bayi sadece tüketiciye mal satabilecek, perakende tüketici olmayan birime satış durumunda cezalar ile karşılaşacaktır Bayilerin, ana ba-





Yılın kapıkulu olma durumu daha da pekiştirilmiştir. Tasan ile varolan dağıtım düzeni de ortadan kaldırılabilecektir. Yasada SFG istasyon ilacına bir düzenleme getirilmemiştir, SPG'nin özendirilmesi ile, rafineriler ve bayiler benzin satamaz hale gelmişlerdir. Şimdi de doğalgazın yaygınlaştırılması ile bu sorum daha da büyüyecektir. Tasan bu haliyle çıkarılmamalı, yeniden düzenlenmelidir,"

**Mura! BİLGİN:** "Yasa ile akaryakıt toptan satıcısı ile üreticilere, kullanıcılara mal satışına izin veriliyor. Kullanıcıya ürün satışını sadece bayiler yapabilmektedir. Fiyatların bayilerde de serbest bırakılması ile, tüketiciler yüksek fiyattan ürün almak zorunda kalacaklardır, Halen bir litre benzinde 127.000 TL -kar değil- gelir vardır ve bönü da %45 ana bayi, %55 perakendeci bayi paylaşmaktadır. POAŞ'ın özelleştirilmesinden sonra bu oran, dağıtım bayileri aleyhine bozulmuştur. Yasa ile ana dağıtım bayilerine istasyonu kapatma gibi bOyOk haklarının tanınması perakendeci bayileri zora sokacaktır. Yasa, tüm tarafların tartışması ile PICM bünyesinde çıkarılmalıdır. \*

Panel sonucunda; ham petrolün aranmasından başlayarak üretim, taşıma rafinaj, depolama ve akaryakıtın dağıtımına kadar ilgili tüm kesimlerin, kendi faaliyet alanlarına ilişkin de olsa çıkarılmak istenen yasa bir karşı duruşunun olduğu ortaya çıkmıştır. Kamuoyunda tartışılmadan, sektörle ilgili kurum, kuruluş, sendika ve meslek odalarının görüşü alınmadan hazırlanan ve halkımızı doğrudan etkileyecek ve yaratılan kamusal değerlerimizi yokedecek bu yasanın geri çekilmesi sonucuna varılmıştır. Ülkenin bütün enerji hammadde kaynaklarının tespitinden başlayarak, enerjinin tüketimine kadar konuyu bO-tOnlükIO değerlendirecek ilgili tüm örgütlenmelerin biraraya geleceği sürekli bir platform oluşturulması önerisi de benimsenmiştir.

## "Petrol Sektöründe Dayatılan Yasal Düzenlemeler"

### SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

Dünya Enerji Haritası 21. yy'da emperyalistlerce; bölgesel çatışmalarla ve ekonomik güç kullanılarak yeniden çizilmektedir» Türkiye ise, kendi dışında oluşturulan ve önüne konulan Avrupa Enerji şartını "Ulusal Enerji Politikası\* olarak kabul etmektedir,

Bu kapsamda; IMF ve DB tarafından hazırlanarak, AB'nce dayatılan enerji sektörünü tamamen piyasaya açan yasalar birer birer ve hızla parlamenter tomuzdan geçirilmektedir,, Dayatmaları ile Türkiye'yi adeta sömürge olarak gören ABD ve AB, kendi kuruluşlarını özenle korurken, dünya enerji kaynaklarını ve alanlarını denetimleri altında tutmaktadırlar.

Siyasi iktidar, yılların birikimiyle oluşturulan ulusal kurum ve kuruluşlarımızın çöktürülmesine yolaçacak, enerji yasalarını ilgili kesimlerle tartışmaya bile gerek duymadan, alelacele TBMM'den geçirme telaşındadır. Ülkemizin enerji gereksinimi ilgili Bakanlıkça abartılarak hesaplanmakta ve ithalata bağımlılığımız giderek artırılmaktadır. AB'nin enerji gereksinimini karşılayabilmek için ülkemiz enerji terminali yapılmakla, dayatılan enerji piyasası yasalarıyla inşaat, medya gibi gruplara yeni rant alanlar yaratılmaktadır.

Anayasamıza yerleştirilen "Uluslararası Tahkim\* yoluyla Enerji Sözleşmeleri yanı sıra, Doğalgaz Piyasası Yasalarına Petrol Piyasası Yasası da eklenerek enerji piyasası düzenlemeleri tamamlanmak istenmektedir. Arama, üretim, iletim, rafinaj, dağıtım,, pazarlamadan oluşan sektörün tümünü! delik deşik edecek Petrol Piyasası Yasa Tasarı s'na sektörün tüm aktörleri karşı olmasına rağmen, siyasi erk bu yasayı çıkarmada direnmektedir.

Petrol sektörüne dair bilgi ve birikime sahip olan uzman, işçi, işveren, bflimadamlan bir araya gelerek sözkonusu yasa tasarısını tüm boyutlarıyla tartıştık. Kamuoyunu doğru bilgilendirme görevimizi yerine getirmeye çalıştık,

Başta bu düzenlemeden olumsuz etkilenecek halkımızı, kitle örgütlerini, meslek kuruluşları, sendikal örgütleri, ulusal sermaye gruplarını, yasalasması için oylamaya katılacak TBMM üyelerini ortak hareket etmeye ve karşı durmaya davet ediyoruz.

İstihdam ayağının tamamen gözardı edildiği bu yasalar, işsizliği arttıracak ve ulusal kuruluşlarımızı çokuluslu şirketler karşısında güçsüzleştirerek yokedecektir.

Üretim yerine rant yaratmaya dayalı: bu Yasal düzenlemeler, ancak tüm yurtseverlerin kararlı bir biçimde direnmesiyle durdurulabilir. Böylece haklı ve örnek bir mücadele başlanmış olacaktır.

# TALANA DAVET YASALARI

Dünya Bankası'nın, küreselleşmenin çokuluslu şirketlerin çıkarları doğrultusunda kararlı biçimde uygulamakta olduğu politikalar, IMF'nin dayattığı koşulların da desteği ile geri bırakılmış ülkelerde yaşama geçiriliyor Bunun için, bu ülkelerin topraklarının çok uluslu madenci şirketlere açılması ve dilediklerince çalışabilmelerinin koşullarını hazırlayan maden yasaların! çıkartmaları için bu ülkelere baskılar yapıldı, Son 10 yıl içinde onlarca ülkede maden yasaları değiştirilmek zorunda kaimdi. Üstelik, hemen hepsinde aynı yönde değişiklikler yapıldı. Milyonlarca hektar alan tu şirketlere ruhsat olarak verildi. Bu alanlar bazı ülke topraklarının 2/3'sine kadar vardı. Sağlanan olanaklarla, bu şirketler buldukları ya da daha çok devir aldıkları maden yataklarını yeni teknolojilerle hızla tüketirken elde ettikleri ürünleri hiç bir kısıtlamaya uğramaksızın dışarıya çıkardı. Arama ve işletme alanlarındaki yerli halkı evlerinden ve topraklarından ettiler, Bunu bazen özel ordular da kullanarak kanlı biçimde yaptılar. Yerel çatışmalar çıkarttılar, anlaşmazlıkları körüklediler. Kendi ülkelerinde geçerli olan çevre yasalarının getirdiği standart ve kısıtlamalara bu ülkelerde uymayı düşünmediler bile. Çok sayıda çevre kazasına, önemli kirlenmelere neden oldular. Ormanları, sit alanlarını yok ettiler. Akarsulan, deniz kıyılarını, tarımsal alanları ve havayı kirlettiler. Sinsi ve bazen toplu ölümlere neden oldular. Maden kaynaklarını işletirken • yatağın en kartı bölümünü, kaymağını seçtiler. Geride bir daha kolay kolay işletilemeyecek düşük tenörlü, büyük miktarda cevheri yerinde bıraktılar. Atıklarını arıtmadan,

çukurlarını, yığınların ı eski durumuna getirmeden olduğu gibi terk ettiler Yüzlerce yıl ortadan kalkmayacak kirlilik ve çirkinlik bıraktılar.,

Dünya Bankası, dayattığı yasal ve idari değişikliklerle bunun altyapısını hazırladığı gibi alt kuruluşu olan IFC ile bu girişimlere ortak olarak finans sağladı; daha önemlisi finans kurumlarına güvence verdi., Yaratılan olumsuzluklara tepki gösteren yerel ve uluslararası kuruluşların başvuru ve IFC desteğinin bu tür yatırımlardan geri çekilmesi isteklerini gülünç gerekçelerle reddetti. Madencilik işletmelerindeki büyük yıkımlardan etkilenen bazı ülkelerde bunun giderilmesi yönünde alınan kararlar ise IMF'nin şantajları ile geri aldırdı.

Kısacası, Dünya Bankası ve bağlantılı kurumla^ küreselleşmenin en yıkıcı, en insanlık dışı uygulamalarına, konu olan maden yataklarının talanı konusunda baş rolde ve politika yapıcı ve uygulayıcı konumunda, • sayısız insanlık suçunda baş sanık durumundadır

Bu bağlamda; Yeraltı kaynaklarımızı, yerli ve yabancı sermayenin talanına açarak, azami karı ve her koşulda maden üretimini hedefleyen, ekolojik, kültürel ve tarihi zenginliklerimizi yok edecek, Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı "nın ülkemizde de gündeme getirilmesi üzerine; TMMOB Jeoloji, Çevre, Kimya, Orman, Ziraat ve Metalürji Mühendisleri Odaları bir araya gelerek tasarımı değerlendirmişler ve bir sonuç raporu hazırlamışlardır.